

595.706492

EG1

Ent.

3-

ENTOMOLOGISCHE BERICHTEN

MAANDBLAD UITGEGEVEN DOOR

DE NEDERLANDSE ENTOMOLOGISCHE VERENIGING

Deel 29

1 november 1969

No. 11

Adres der Redactie:

B. J. LEMPKE, Oude IJselstraat 12 III, Amsterdam 1010 — Nederland

INHOUD: D. C. Geijskes: Twee *Triaenodes*-soorten nieuw voor de Nederlandse fauna (Trichoptera, Leptoceridae) (p. 201). — J. A. W. Lucas: Syrphidae in 1968 (p. 203). — G. J. Flint: Lichtvangsten van Lepidoptera in 1968 bij de Abdij Sion (gem. Diepenveen) (p. 205). — J. A. Janse: Eine Schmetterlingsausbeute von der Insel Elba (p. 208). — E. J. Nieuwenhuis: Notes on some Indonesian Lycaenidae (p. 213). — C. Ottenheijm en J. Rootbeen: Macrolepidoptera in Midden-Limburg in 1968 (p. 219). — Literatuur (p. 207): B. J. Lempke). Korte mededelingen (p. 202: Adreswijziging; p. 212: A. W. P. Maassen).

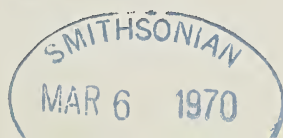
Twee *Triaenodes*-soorten nieuw voor de Nederlandse fauna (Trichoptera, Leptoceridae)

door

D. C. GEIJSKES

(Rijksmuseum van Natuurlijke Historie, Leiden)

Bij het sorteren van de vangsten van 1968 kwamen uit het materiaal verzameld op licht op Goeree-Overflakkee en te Ritthem op Walcheren door de heren K. J. HUISMAN te Melissant en P. VROEGINDEWEIJ te Middelharnis, drie wijfjes te voorschijn (resp.: Middelharnis 16.VI.1968, 2 ♀ (P.Vr.); Ritthem 2.VIII.1968, 1 ♀ (K.J.H.) van een *Triaenodes*-soort, die opvielen door de kleine valven van de gonapofysen. Dit in tegenstelling met de valven bij de wijfjes van *T. bicolor* (Curtis), de gewoonste soort in ons land. Behalve laatstgenoemde was nog slechts één andere *Triaenodes*-soort van Nederland vermeld, nl. *T. conspersus* (Rambur). De wijfjes hiervan bezitten valven, die in grootte tussen die van *bicolor* en de wijfjes van Goeree en Walcheren in liggen. De vorm van het 10e segment in zijaanzicht is bij *conspersus* puntig, bij *bicolor* en de exemplaren van Goeree rond. Ook het distale einde van de subgenitale plaat vertoont in de vorm van de insnijdingen die hierop voorkomen, verschillen tussen deze drie soorten. Door de genoemde bijzonderheden werd het duidelijk, dat wij in de exemplaren van de Delta-eilanden met een fauna nov. spec. te doen hebben. Aangezien de beste kenmerken voor de soortonderscheiding in de manlijke genitalia liggen, bleef het de vraag of aan de vrouwelijke genitalia en eventuele andere kenmerken kon worden uitgemaakt, om welke soort het hier gaat. Daartoe zijn enkele wijfjes van *bicolor* en *conspersus* uit Nederland opnieuw aan mikroskopische preparaten onderzocht en nauwkeurig vergeleken met de wijfjes van Goeree.

Dit onderzoek leidde tot een geheel ander resultaat dan verwacht werd. In de eerste plaats bleek het onderzochte inlandse materiaal van *conspersus*, afkomstig uit Brabant en Limburg, niet te behoren tot deze soort, maar tot *T. simulans* Tjeder, beschreven van Zweden. De mannetjes die toen ook onderzocht zijn, wezen dit aan de structuur van de genitalia duidelijk uit. Het waren exemplaren van de Dommel bij de Malpie te Valkenswaard (H. W. VAN DER WOLF coll.) en van de Swalm bij Roermond (D.C.G. leg.).

Vergeleken met de overige beschreven wijfjes van de Europese soorten en met de daarbij afgebeelde genitalia, kwamen mijn onbekende wijfjes nog het meest overeen met de door KIMMINS (1964) als *simulans* beschreven soort uit Engeland, ofschoon er kleine verschillen waren aan te wijzen. Uit de daarop gevolgde publicatie van PELHAM-CLINTON (1966) blijkt echter, dat de interpretatie van KIMMINS onjuist is geweest en dat hij in plaats van *T. simulans* beide geslachten van *T. reuteri* McL. had beschreven en afgebeeld. Deze weer oorspronkelijk uit Zweden en Finland beschreven soort is rondom de Oostzee en in Engeland gevonden, doch schijnt ook in het Mediterrane gebied (Spanje, Italië, Balkan) voor te komen.

Er zijn echter ook nog gegevens van oekologische aard, die ons iets verder brengen. *Triaenodes bicolor* leeft als larve in het stilstaande water van sloten en vijvers, *T. simulans* ontwikkelt zich uit helder stromend water van beken en riviertjes, terwijl de larve van *T. reuteri* volgens BRINDLE (die hem in 1966 uit Engeland beschreef) „characteristic of saline habitats” is. Volgens PELHAM-CLINTON gaf FORSSLUND als zijn mening: „that in Sweden *T. simulans* was replaced in salt-marsh areas by the closely related *T. reuteri*”.

Dit is mede een argument om te veronderstellen, dat de wijfjes van *Triaenodes*, gevonden in het brakwater-gebied van Goeree en Walcheren, zeer waarschijnlijk tot *T. reuteri* McL. zullen behoren. De vondst van mannetjes zal dit moeten bevestigen.

Summary

Two species of *Triaenodes* new to the Netherlands fauna are mentioned: *T. simulans* Tjeder, found along small rivers in the south of N. Brabant and in Limburg, whereas three females probably belonging to *T. reuteri* McL. were caught in light traps in 1968 on the islands of Goeree and Walcheren in the Delta district.

Literatuur

- BRINDLE, A., 1966. The larva of *Triaenodes reuteri* McLachlan (Trichoptera, Leptoceridae). *Ent. Rec.* 78 : 130-133, Fig. 1-5.
- KIMMINS, D. E., 1964. *Triaenodes simulans* Tjeder in Britain (Trichoptera, Leptoceridae). *Entomologist* 97 : 40-44, Fig. 1-11.
- PELHAM-CLINTON, E. C., 1966. *Triaenodes reuteri* McLachlan, a species to be restored to the British list; and a redescription of *T. simulans* Tjeder (Trichoptera, Leptoceridae). *Entomologist* 99 : 47-50, Fig. 1-5.

Adreswijziging. Het adres van Dr. M. A. LIEFTINCK is nu: „Kalliste”, Nieuwe Veenendaalseweg 224, Rhenen.